

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot	Improwizacja organowa z grą liturgiczną	Punkty ECTS	14
Koordinator przedmiotu	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz	Ilość godzin	60
Wydział	Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej	Rodzaj zajęć	ćwiczenia (grupowe, 2 os.)
Instytut	Edukacji Artystycznej	Forma studiów	stacjonarne
Kierunek	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	Profil studiów	ogólnoakademicki
Specjalność	Muzyka Kościelna	Język	polski
Poziom studiów	II stopień	Status przedmiotu	obowiązkowy

UMIEJSCOWIENIE W PLANIE STUDIÓW			
Semestr I	15 godzin, kolokwium, 3 ECTS	Semestr II	15 godzin, kolokwium, 3 ECTS
Semestr III	15 godzin, kolokwium, 3 ECTS	Semestr IV	15 godzin, egzamin, 5 ECTS
Semestr V		Semestr VI	
Semestr VII		Semestr VIII	

Prowadzący zajęcia	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz
Cele i założenia przedmiotu	Doskonalenie zasad gry liturgicznej z elementami improwizacji w ramach liturgii rzymskokatolickiej. Ugruntowanie wiedzy nt. układu mszy i nabożeństw w cyklu roku liturgicznego pod kątem umiejętności doboru pieśni i opracowania do nich wstępów. Rozwijanie techniki instrumentalnej, oryginalności myślenia i wdrażanie do samodzielnej pracy jako muzyk kościelny – organista. Kształcenie uniwersalnego posługiwania się instrumentem jako akompaniator i improwizator.
Wymagania wstępne	Ugruntowana technika instrumentalna w zakresie gry na organach. Wiadomości z nauki zasad muzyki i harmonii. Wiedza o liturgii rzymskokatolickiej.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU	
Semestr I	
<ul style="list-style-type: none"> Ćwiczenia praktyczne z harmonii na materiale gam i zwrotów kadencyjnych wraz z transpozycją. Analiza rozwiązań harmonicznnych na materiale wzorcowych opracowań pieśni. Ćwiczenia w harmonizacji pieśni. Wzory do improwizacji wstępów oraz intonacji. Ćwiczenia w realizacji wstępów (intonacji) oraz przygrywek do pieśni. 	
Semestr II	
<ul style="list-style-type: none"> Układ nabożeństw w roku liturgicznym – zasady doboru pieśni. Ćwiczenia w akompaniamentcie do odpowiedzi mszalnych i aklamacji. Zagadnienia właściwej registracji w grze liturgicznej. Wybrane wzory do improwizacji (preludium, opracowanie chorałowe, wariacje, ostinato, toccata, fughetta). Ćwiczenia w improwizowaniu struktur homo- i polifonicznych. 	
Semestr III	
<ul style="list-style-type: none"> Ćwiczenia z harmonii modalnej. Akompaniament do wybranych melodii gregoriańskich. Akompaniament do odpowiedzi mszalnych w języku łacińskim – ćwiczenia. Nauka krótkich modulacji – ćwiczenia. Zasady akompaniamentu chórowi i solistom. 	
Semestr IV	
<ul style="list-style-type: none"> Poszerzanie repertuaru pieśni, kantykwów, psalmów. Doskonalenie umiejętności w harmonizowaniu pieśni. Doskonalenie techniki gry w oparciu o poznane modele improwizacyjne. Analiza literatury organowej pod kątem wzorców do improwizacji. Przygotowanie programu dyplomowego. 	
Semestr V	
Semestr VI	
Semestr VII	
Semestr VIII	

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	EA2_W01	Zna i rozumie ogólny repertuar muzyczny i związane z nim tradycje wykonawcze.	P7S_WG	P7U_W
	EA2_W04	Zna i rozumie zasady stosowane w przebiegach improwizacyjnych w odniesieniu do wybranej specjalności.	P7S_WG	P7U_W
U	EA2_U06	Potrafi improwizować na bazie wykonywanego utworu.	P7S_UW	P7U_U
	EA2_U08	Potrafi swobodnie kształtować muzykę poprzez odejście od zapisanego tekstu nutowego.	P7S_UK	P7U_U
K	EA2_K07	Jest gotów do realizowania własnych projektów dostosowanych do potrzeb i oczekiwań środowiska.	P7S_KO	P7U_K
	EA2_K12	Jest gotów do odpowiedzialnego funkcjonowania w zróżnicowanym, międzykulturowym otoczeniu zawodowym.	P7S_KR	P7U_K

METODY KSZTAŁCENIA

wykład z praktycznym pokazem, praca z tekstem i dyskusja, analiza (studium) przypadków, rozwiązywanie zadań artystycznych, praca indywidualna, prezentacja nagrań CD i DVD, **kształcenie zdalne**

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)	EA2_W01; EA2_W04; EA2_U06; EA2_U08; EA2_K07; EA2_K12
kolokwium pisemne	EA2_W04; EA2_U08
realizacja zleconego zadania	EA2_U06; EA2_U08; EA2_K07

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Warunki zaliczenia	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).
Warunki egzaminu	Warunkiem przystąpienia do egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie więcej niż 50% przewidzianych punktów.

NAKŁAD PRACY STUDENTA

	Ilość godzin	Punkty ECTS
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego	64	14
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta	126	

Literatura podstawowa

J. Chomiński, *Formy muzyczne*, t. I-II, wyd. PWM.
 A. Frączkiewicz, F. Skołyszewski, *Formy muzyczne*, cz. I-II, Kraków 1988.
 H. Keller, *Schule der Choralimprovisation*, wyd. Edition Peters nr 4447.
 J. Targosz, *Podstawy harmonii funkcyjnej*, Kraków 1993.
 ks. J. Siedlecki, *Śpiewnik kościelny*, Kraków 2006.
 K. Sikorski, *Kontrapunkt*, t. I-III, wyd. PWM.
Śpiewnik liturgiczny, Lublin 1991.
 W. Tell, *Improvisationslehre für die Orgel*, wyd. Pro Musica Verlag nr 130.
Psalate synetos 1. Wybrane zagadnienia akompaniamentu liturgicznego, red. M. Kierska-Witczak, Wrocław 2012.
Psalate synetos 2. Twórca wobec wymogów współczesnej liturgii, red. M. Kierska-Witczak, Wrocław 2019.

Literatura uzupełniająca

Wybrane utwory organowe:
 G. Frescobaldiego, J. A. Guilaina, L. N. Clerembaulta, J. Pachelbela, z polskich tabulatur organowych XVI-XVII w., J. S. Bacha (*Orgelbüchlein*);
 zbiór *8 Małych preludiów i fug*, J. Brahms – *11 Choralvorspiele* op. 122, M. Reger – *30 Kleine Choralvorspiele* op. 135a, W. Żeleński – *Preludia* op. 25, M. Surzyński – *Rok w pieśni kościelnej* op. 42, S. M. Surzyński – *Pastorałki na organy* op. 63, op. 67, F. Nowowiejski – *Utwory mniejsze* (red. J. Erdman).
 Podręczniki:
 H. Gebhard, *Praxis der Orgelimprovisation*, wyd. Edition Peters nr 8547.
 E.-O. Göring, *Improvisation – leicht gemacht. Anleitung zum Gottesdienstlichen Orgelspiel*, Berlin 1975.
 S. Junker, *Orgelimprovisation 1*, Paderborn 2008.
 S. Junker, *Orgelimprovisation 2*, Paderborn 2013.
 C. Michel-Ostertun, *Grundlagen der Orgelimprovisation*, Singen 1996.
 J. Overduin, *Making Music, Improvisation for Organists*, New York-Oxford 1998.
 R. Perucki, *Improwizacja organowa*, t. I-II, Gdańsk 2015.
 K. N. Schmid, *Schule der Orgel-Improvisation*, Teil I-II, Regensburg 1981-1986.
 P. Wagner, *Orgelimprovisation mit Pfiiff. Lehrgang des Liturgischen Orgelspiels*, Bd. 1-2, München 1999-2002.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

www.imslp.org
 www.archive.org